

REPUBLIKA E KOSOVËS - REPUBLIKA KOSOVO - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
USTAVNI SUD
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, dana 5. avgusta 2024. godine
Br. Ref.: RK 2496/24

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI58/23

Podnosilac

Kosovska Agencija za Privatizaciju

**Ocena ustavnosti Rešenja ARJ. br. 104/2022, Vrhovnog suda,
od 9. novembra 2022. godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Gresa Caka-Nimani, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija
Nexhmi Rexhepi, sudija
Enver Peci, sudija i
Jeton Bytyqi, sudija

Podnosilac zahteva

- Zahtev je podnela Kosovska Agencija za Privatizaciju (u daljem tekstu: KAP) koju zastupa Miftar Salihi, iz Prištine (u daljem tekstu: podnosilac zahteva).

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava ustavnost Rešenja Vrhovnog suda Kosova [ARJ. br. 104/2022] od 9. novembra 2022. godine (u daljem tekstu: Vrhovni sud) u vezi sa presudom Apelacionog suda Kosova [AA. br. 186/21] od 18. jula 2022. godine (u daljem tekstu: Apelacioni sud) kao i presudom Osnovnog suda u Prištini -Odeljenje za upravna pitanja [A. br. 1810/2016] od 17. novembra 2020. godine (u daljem tekstu: Osnovni sud).

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar zahteva je razmatranje ustavnosti osporene odluke Vrhovnog suda, kojom je, po navodima podnosioca zahteva, došlo do povrede njegovih prava i osnovnih sloboda koje su zagarantovane članom 31 [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] i članom 46 [Zaštita imovine] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) u vezi sa članom 6 (Pravo na pravično suđenje) Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLJP) i članom 1. Protokola br. 1 (Zaštita imovine) EKLJP-a.

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na stavovima 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, članovima 22. [Procesuiranje podnesaka] i 47. (Individualni zahtevi) Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon), kao i na pravilu 25. [Podnošenje zahteva i odgovora] Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo, br. 01/2023 (u daljem tekstu: Poslovnik o Radu).
5. Dana 7. jula 2023. godine, Poslovnik o radu Ustavnog suda Republike Kosovo br. 01/2023 je objavljen u Službenom listu Republike Kosovo i stupio je na snagu 15 dana nakon njegovog objavljivanja. Shodno tome, prilikom razmatranja zahteva, Ustavni sud se poziva na odredbe gore navedenog Poslovnika. S tim u vezi, shodno pravilu 78. (Prelazne odredbe) Poslovnika o radu br. 01/2023, izuzetno će pojedine odredbe Poslovnika o radu br. 01/2018, nastaviti da se primenjuju na predmete koji su registrovani u Sudu pre njegovog stavljanja van snage, samo ukoliko su i u meri u kojoj su povoljnije za stranke.

Postupak pred Ustavnim Sudom

6. Dana 8. marta 2023. godine, podnosilac zahteva je podneo zahtev pred Ustavnim Sudom Republike Kosova (u daljem tekstu: Sud).
7. Dana 31. marta 2023. godine, predsednica Suda, Gresa Caka-Nimani, je odlukom [Br. GJR. KI58/23] imenovala sudiju Remzije Istrefi Peci za sudiju izvestioca a odlukom [Br. KSH. KI58/23] Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Selvete Gërxfhaliu Krasniqi (predsedavajuća), Safet Hoxha i Radomir Laban (članovi).
8. Dana 4. aprila 2023. godine, Sud je obavestio podnosioca zahteva o registraciji zahteva, i istog dana je obavestio i Vrhovni sud o registraciji zahteva i poslao je istom jednu kopiju zahteva.
9. Dana 11. marta 2024. godine, sudija Jeton Bytyqi je položio zakletvu pred Predsednicom Republike Kosova, kojom prilikom je i počeo njegov mandat na Sudu.
10. Dana 16. jula 2024. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno je preporučilo sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica slučaja

11. Podnosilac zahteva je podneo zahtev Direkciji za imovinu, geodeziju i katastar u Uroševcu, kojim je tražio upis katastarske parcele [1841] u površini od 2392 m², katastarsku parcelu [br.1805] sa površinom od 9915 m², katastarsku parcelu [br.1871]. sa površinom od 6357 m², i katastarsku parcelu [br.1842] sa površinom od 5866 m² i prenos vlasništva na ime društvenog preduzeća "Z.Z Komoglava" u Komoglavi.
12. Direkcija za imovinu, geodeziju i katastar u Uroševcu je dana 5. avgusta 2016. godine rešenjem [br: 10-951-64041/2015] odbila zahtev podnosioca zahteva kojim je tražio upis katastarske parcele [br.1841] u površini od 2392m², katastarske parcele [br.1805] u površini od 9915m², katastarske parcele [br.1871] u površini od 6357m² i katastarske parcele [br.1842] u površini od 5866m² i prenos svojine na ime društvene preduzeće Z.Z Komoglava. U obrazloženju svoje odluke istakla je sledeće: *"[...] Iz kopije navedenog plana i osmatranja na terenu proizilazi da su ove parcele korišćene u svrhu prikupljanja poljoprivrednih dobara i to sve dok traje ova delatnost. U trenutku prestanka ove delatnosti, nepokretna imovina pripada vlasniku, u ovom slučaju Opštini Uroševac. Na osnovu navedenog, odlučeno je kao u izreci ovog rešenja."*
13. Dana 11. novembra 2016. godine, Katastarska agencija Kosova je odlukom br. [03/22116, 03/113/16 i 03115/16] odbila kao neosnovane žalbe [br. 03/22116], [03/113/16] i [03/15/1616] od 03. oktobra 2016. godine podnosioca zahteva, protiv Rešenja [br. 10-951-64041/2015] Direkcije za imovinu, geodeziju i katastar u Uroševcu.
14. Podnosilac zahteva je dana 21. novembra 2016. godine podneo tužbu Osnovnom sudu za poništenje gore pomenutog rešenja, tražeći da se (I) njegova tužba usvoji kao osnovana i da se poništi rešenje Katastarske Agencije Kosva, kao i rešenje Direkcije za imovinu, katastar i geodeziju SO Uroševac; kao i (II), da se naloži Direkciji za imovinu, katastar i geodeziju u Uroševcu da izvrši upis imovine, sa brojem katastarskih parcela: [br.1841-0], [br.1842-0], [br. 1805-0], i [br. 1871-0] registrovanih u KZ Komoglava/Uroševac, na ime Društvenog preduzeća ZZ "Komoglava" Uroševac.
15. Osnovni sud je 17. novembra 2020. godine presudom [A. br.1810/16]: (I) odbio kao neosnovan tužbeni zahtev podnosioca zahteva, u kojem je tražio poništavanje rešenja tužene, Katastarske agencije Kosova, sa [br.03122116], [03/113/16], [03/15/16] od 11. novembra 2016. godine kao i poništenje rešenja Direkcije za imovinu, geodeziju i katastar SO Uroševac ; (II) Svaka stranka snosi svoje troškove postupka.
16. Apelacioni sud je 18. jula 2022. godine presudom [AA br. 186/2021] odbio žalbu podnosioca zahteva kao neosnovanu, i potvrdio je presudu Osnovnog suda [A. br. 1810/2016] od 17. novembra 2020. godine.
17. Na osnovu povratnice o prijemu odluke Apelacionog suda, proizilazi da je podnosilac zahteva primio presudu Apelacionog suda [AA.br. 186/2021] dana 20. avgusta 2022. godine.
18. Podnosilac zahteva je dana 22. septembra 2022. godine podneo zahtev za vanredno preispitivanje sudske odluke zbog pogrešne primene materijalnog prava i zbog povrede odredaba postupka.
19. Vrhovni sud je 9. novembra 2022. godine rešenjem [ARJ.nr.104/2022] odbio zahtev za vanredno preispitivanje sudske odluke, koji je podnosilac zahteva podneo protiv presude Apelacionog suda [AA. br. 186/2021] od 18. jula 2022. godine. U svom obrazloženju, Vrhovni sud Kosova je istakao sledeće:

Iz spisa predmeta proizilazi da je tužilac presudu Apelacionog suda [AA. br. 186/2022] od 18.07.2022, primio dana 20.08.2022, konstatuje se na osnovu preporučenog pisma za lično predaju, dok je zahtev za vanredno preispitivanje sudske odluke, (zabeleženo pečatom KAP br. 35276/22 - od 22.09.2022), preko Pošte, preporučeno, dostavljen u Poštu, takođe dana 22.09. 2022. godine.

Iz iznetog se dokazuje da je zahtev tužilaca - predlagača podnet nakon zakonskog roka od 30 dana, predviđenog članom 50. ZUS, te se isti odbija kao neblagovremen.

Navodi podnosioca zahteva

20. Podnosilac zahteva tvrdi da je osporenom odlukom Vrhovnog suda došlo do povrede njegovih prava koja su zagarantovana članom 31 [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] i članom 46 [Zaštita imovine] Ustava u vezi sa članom 6 (Pravo na pravično suđenje) EKLJP-a i članom 1. Protokola br. 1 (Zaštita imovine) EKLJP-a.
21. Podnosilac zahteva tvrdi da je osporenim rešenjem Vrhovnog suda [ARJ. br.104/2022], u suprotnosti sa materijalnim dokazima, greškom odbijen zahtev za vanredno preispitivanje sudske odluke kao neprihvatljiv. Prema podnosiocu zahteva, „*ova greška Vrhovnog suda pokreće opšta i specifična ili konkretna pitanja u vezi sa pravom na pravično suđenje iz člana 6. EKLJP-a*“.
22. Podnosilac zahteva tvrdi da mu je uskraćeno pravo na imovinu, stoga je odluka u suprotnosti sa članom 1. Protokola br. 1 EKLJP, kojom odredbom je utvrđena zabrana lišenja imovine. Ova zabrana je povinuje i izuzetku, jer imovina ipak može biti eksproprisana u javnom interesu, ali samo pod definisanim pravnim uslovima ili opštim principima međunarodnog prava.
23. Konačno, podnosilac zahteva traži od Suda da: I. Proglasi zahtev prihvatljivim; (II) DA SE PROGLASI NEVAŽEĆOM, Rešenje Vrhovnog suda [ARJ. br. 104/2022] od 9. novembra 2022. Godine, zato što isto nije u skladu sa članom 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP i članom 1. Protokola 1. EKLJP-a; (III) DA SE VRATI predmet Vrhovnom sudu na ponovno razmatranje u skladu sa presudom ovog suda; (IV) DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20.4 Zakona o Ustavnom sudu; (V) DA IZJAVI da ova odluka stupa na snagu odmah.

Relevantne Ustavne i zakonske odredbe

Ustav Republike Kosova

Član 31 [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje]

1. . *Svakome se garantuje jednaka zaštita prava pred sudom, ostalim državnim organima i nosiocima javnih nadležnosti.*
2. *Svako ima pravo na javno, nepristrasno i pravično razmatranje odluka o pravima i obavezama ili za bilo koje krivično gonjenje koje je pokrenuto protiv njega/nje, u razumnom roku, od strane nezavisnog i nepristrasnog, zakonom ustanovljenog, suda.*
3. *Suđenje je javno, osim u slučajevima kada sud, iz posebnih razloga, smatra da je isključivanje štampe ili javnosti, u korist pravde, ako bi njihovo prisustvo moglo naškoditi javnom redu ili nacionalnoj sigurnosti, interesima maloletnika, ili zaštiti privatnog života stranaka u postupku, na zakonom propisan način.*

[...]

Član 46 [Zaštita imovine]

1. *Garantuje se pravo na imovinu.*
2. *Korišćenje imovine je regulisano zakonom, u skladu sa javnim interesom.*
3. *Niko se ne može arbitrarno lišiti lične imovine. Republika Kosovo ili javne vlasti Republike Kosovo mogu izvršiti eksproprijaciju imovine ako je ista u skladu sa zakonom, ako je neophodna ili adekvatna za postizanje javnih ciljeva ili podržavanje javnog interesa, a za koju se vrši neposredna adekvatna kompenzacija licu ili licima, imovina kojih se ekspropriuje.*
4. *O sporovima koje uzrokuje neko delo Republike Kosovo ili javne institucije Republike Kosovo, a koji se smatraju eksproprijacijom, odlučuje nadležni sud.*
5. *Intelektualno pravo je zaštićeno zakonom.*

EVROPSKA KONVENCIJA O LJUDSKIM PRAVIMA

Član 6 (Pravo na pravično suđenje)

“1. Prilikom utvrđivanja građanskih prava i obaveza ili osnovanosti bilo kakve krivične optužbe protiv njega, svako ima pravo na pravično suđenje i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim, zakonom ustanovljenim sudom. Presuda se izriče javno, ali se novinari i javnost mogu isključiti s čitavog ili jednog dela suđenja u interesu morala, javnog reda ili nacionalne sigurnosti u demokratskom društvu, kada to nalažu interesi maloletnika ili zaštite privatnog života strana u sporu, ili kada to sud smatra izričito neophodnim zato što bi u posebnim okolnostima publicitet mogao naneti štetu interesima pravde.

[...]

Protokol br. 1 EKLJP-a

Član 14 Zaštita imovine

Svako fizičko i pravno lice ima pravo na neometano uživanje svoje imovine. Niko ne može biti lišen svoje imovine, osim u javnom interesu i pod uslovima predviđenim zakonom i opštim načelima međunarodnog prava. Prethodne odredbe, međutim, ni na koji način ne utiču na pravo države da primjenjuje zakone koje smatra potrebnim da bi regulisala korišćenje imovine u skladu s opštim interesima ili da bi obezbjedila naplatu poreza ili drugih dažbina ili kazni.

ZAKON Br. 03/L-202 O UPRAVNIM SPOROVIMA

Član 50

1. *Zahtev za vanredno preispitivanje sudske odluke dostavlja sudu u roku od trideset (30) dana od dana prijema odluke protiv koje stranka podnosi zahtev.*

2. Zahtev za zaštitu zakonitosti podnosi se u roku od devetdeset (90) dana od dana kada je strankama dostavljena odluka protiv koje se zahtev podnosi.

Prihvatljivost zahteva

24. Sud prvo razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom, propisani Zakonom i dalje predviđeni Poslovníkom o Radu.
25. U tom smislu, Sud se prvenstveno poziva na stavove 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, u vezi sa stavom 4, člana 21. [Opšta načela] Ustava, koji propisuju:

Član 113 [Jurisdikcija i ovlašćene strane]

“1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

[...]

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom”.

[...]

Član 21 [Opšta načela]

[...]

4. “Ustavom utvrđena prava i osnovne slobode važe i za pravna lica, onoliko koliko su izvodljiva”.

26. U tom smislu, Sud primećuje da podnosilac zahteva, u svojstvu pravnog lica, ima pravo da podnese ustavnu žalbu, pozivajući se na navodne povrede svojih osnovnih prava i sloboda, koja važe kako za pojedince tako i za pravna lica (vidi slučaj Suda [KI195/20](#), sa podnosiocem zahteva *Aigars Kesengfelds*, vlasnik nebankarske finansijske institucije “*Monego*”, Presuda Suda od 19. aprila 2021. godine, stav 63; [KI41/09](#), podnosilac zahteva *Univerzitet AAB-RIINVEST D.O.O.*, rešenje o neprihvatljivosti od 3. februara 2010. godine, stav 14).
27. Sud u nastavku razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio i uslove o prihvatljivosti kao što su propisani u Zakonu, odnosno u članovima 47, 48 i 49 Zakona, koji propisuju:

Član 47 [Individualni zahtevi]

*“1. Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ.
2. Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva”.*

Član 48

[Tačnost podneska]

“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode sumu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori”.

Član 49
[Rokovi]

“Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku. U svim ostalim slučajevima, rok počinje na dan javnog objavljivanja odluke ili akta ...”.

28. Što se tiče ispunjenja ovih kriterijuma, Sud utvrđuje da je podnosilac zahteva ovlašćena strana koja osporava akt javnog organa, odnosno Rešenje Vrhovnog Suda [ARJ. br. 104/2022] od 9. novembra 2022. godine, nakon što je iscrpeo sva pravna sredstva utvrđena zakonom. Podnosilac zahteva je takođe razjasnio prava i slobode za koje tvrdi da su mu povređeni, u skladu sa kriterijumima iz člana 48. Zakona i podneo je svoj zahtev u rokovima određenim u članu 49. Zakona.
29. Pored toga, Sud razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su propisani u pravilu 34. [Kriterijum o prihvatljivosti] Poslovnika o Radu. Pravilo 34 (2) Poslovnika o Radu propisuje da:
- “Sud može smatrati zahtev neprihvatljivim ako je zahtev očigledno neosnovan kada podnosilac/tejlka zahteva nije dovoljno dokazao/la i potkrepio/la svoju tvrdnju.”*
30. Sud podseća da gore navedeno pravilo, zasnovano kako na sudskoj praksi Evropskog Suda za Ljudska prava (u daljem tekstu: ESLJP), tako i na sudskoj praksi Suda, omogućava Sudu da proglasi zahteve neprihvatljivim iz razloga koji se odnose na meritum slučaja. Tačnije, na osnovu ovog pravila, Sud može da proglasi zahtev neprihvatljivim na osnovu, i nakon ocene njegovog merituma, odnosno ako isti smatra da je sadržaj zahteva očigledno neosnovan na ustavnim osnovama, kao što je propisano u stavu (2) pravila 34. Poslovnika o Radu.
31. Na osnovu sudske prakse ESLJP-a, ali i Suda, zahtev se može proglasiti neprihvatljivim kao *“očigledno neosnovan”* u celini ili samo u odnosu na određeni navod koji zahtev može sadržati. S tim u vezi, tačnije je nazivati ih *“očigledno neosnovanim navodima”*. Poslednje navedeni se, na osnovu sudske prakse ESLJP-a, mogu svrstati u četiri različite grupe: (i) navodi koji se kvalifikuju kao navodi *“četvrtog stepena”*; (ii) navodi koje karakteriše *“jasno ili očigledno odsustvo povrede”*; (iii) *“nepotkrepljeni ili neobrazloženi”* navodi; i na kraju, (iv) *“konfuzni ili nejasni”* navodi. (vidi slučajeve ESLJP-a, [Kemmachev protiv Francuske, predstavka br. 17621/91](#), kategorija (i), [Mentzen protiv Letonije, predstavka br. 71074/01](#), kategorija (ii) i [Trofimchuk protiv Ukrajine, Predstavka br. 4241/03](#), kategorija (iii); vidi takođe slučajeve Suda: [KI40/20](#), podnosilac Sadik Gashi, rešenje o neprihvatljivosti od 20. januara 2021. godine; [KI163/18](#), podnosilac Kujtim Lleshi, rešenje o neprihvatljivosti od 24. juna 2020. godine; [KI21/21](#), podnosilac Asllan Meka, rešenje o neprihvatljivosti od 28. aprila 2021. godine, [KI107/21](#), podnosilac Ramiz Hoti, rešenje o neprihvatljivosti od 21. oktobra 2021. godine).
32. U kontekstu ocene prihvatljivosti zahteva, odnosno prilikom ocene da li je isti očigledno neosnovan na ustavnim osnovama, Sud će prvo podsetiti na suštinu slučaja koji je sadržan u ovom zahtevu i relevantne navode podnosioca zahteva, pri čijoj oceni će Sud primeniti standarde sudske prakse ESLJP-a, u saglasnosti sa kojom je, na osnovu člana

53. [Tumačenje odredbi ljudskih prava] Ustava, dužan da tumači osnovna prava i slobode zagarantovane Ustavom.
33. Stoga, Sud prvenstveno podseća da su okolnosti slučaja povezane sa zahtevom podnosioca zahteva da Direkcija za imovinu, geodeziju i katastar u Uroševcu upiše neke katastarske parcele i kao i da izvrši prenos vlasništva na ime društvenog preduzeća "Z.Z Komoglava". Nakon odbijanja zahteva podnosioca zahteva od strane Direkcije za imovinu, geodeziju i katastar u Uroševcu, isti je podneo žalbu na ovo rešenje pred Katastarskom agencijom Kosova, koja je i odbijena od iste. Nakon toga je podnosilac zahteva u tužbi tražio poništenje pomenute odluke Katastarske agencije Kosova, koju je Osnovni sud odbio. Takođe, žalbu na rešenje Osnovnog suda odbio je i Apelacioni sud. Na osnovu povratnice, proizilazi da je podnosilac zahteva primio odluku Apelacionog suda 20. avgusta 2022. godine. Sa druge strane, on je podneo zahtev za vanredno preispitivanje sudske odluke 22. septembra 2022. godine. Vrhovni sud je odbio Zahtev za vanredno preispitivanje sudske odluke kao neblagovremen pošto je isti bio podnet nakon zakonskog roka od 30 dana.
34. Podnosilac zahteva osporava nalaz Vrhovnog suda, navodeći da je došlo do povrede člana 31. Ustava, jer je, u suprotnosti sa materijalnim dokazima, pogrešno odbio zahtev za vanredno preispitivanje sudske odluke kao neblagovremen, tvrdeći da je odluka bila primljena dana 30. avgusta 2022. godine.
35. Podnosilac zahteva osporava nalaz Vrhovnog suda, ističući navode na nivou zakonitosti, a u vezi sa utvrđivanjem činjeničnog stanja koje se tiče datuma kada je primljena odluka Apelacionog suda, smatrajući da je Vrhovni sud počinio: (I) pogrešnu primenu materijalnog prava, koja je za posledicu imala i povredu proceduralnih garancija koje su zagantovane članom 31. Ustava; kao i (II) uskraćivanje imovinskog prava za podnosioca zahteva.

(I) Što se tiče navoda o pogrešnom tumačenju zakona

36. Podnosilac zahteva osporava pred Sudom nalaze Vrhovnog suda, navodeći da je došlo do povrede člana 31 Ustava, i između ostalog, stavlja naglasak na pogrešno tumačenje materijalnog prava, zato što je isti pogrešno odbacio zahtev za vanredno razmatranje sudske odluke kao neblagovremen, gde je tvrdio da je odluku Apelacionog suda primio dana 30. avgusta 2022. godine, a ne 20. avgusta 2022. godine, kako je to odlučio Vrhovni sud. Samim tim, podnosilac zahteva tvrdi da su mu povređene proceduralne garancije iz člana 31 Ustava.
37. U razmatranju ovih navoda, Sud naglašava da se oni suštinski odnose na pogrešnu primenu važećeg zakona od strane Vrhovnog suda, navode koje Sud, u skladu sa svojom sudskom praksom i sudskom praksom ESLJP-a, smatra "navodima četvrtog stepena".
38. U kontekstu ove kategorije zahteva, Sud naglašava da je on, na osnovu sudske prakse ESLJP-a, ali uzimajući u obzir i njegove karakteristike, koje su utvrđene u EKLJP-u, načela subsidiarnosti i doktrine četvrtice instance, dosledno isticao razliku između "ustavnosti" i "zakonitosti" i potvrdio da nije njegov zadatak da se bavi greškama u činjenicama ili zakonu, koje je navodno izvršio redovan sud, osim i u meri u kojoj su se takvim greškama mogla povrediti prava i slobode koje su zaštićene Ustavom ili EKLJP-om. (vidi, u ovom kontekstu, između ostalog, slučajeve Suda [KI96/21](#), podnosilac zahteva *Xhelal Zherka*, Rešenje o neprihvatljivosti od 23. septembra 2021. godine, stav 49; [KI145/20](#), podnosilac zahteva *Hafize Gashi*, Rešenje o neprihvatljivosti od 22 april 2021. godine, stav 33; [KI179/18](#), podnosilac zahteva *Belgjyzar Latifi*, Rešenje o neprihvatljivosti od 23. jula 2020. godine, stav 68; [KI49/19](#), podnosilac zahteva *Akcionarsko Društvo Limak Kosovo International Airport SH.A., "Adem Jashari"*,

Rešenje od 31. oktobra 2019. godine, stav 47; [KI56/17](#), podnosilac zahteva *Lumturije Murtezaj*, Rešenje o neprihvatljivosti od 18. decembra 2017. godine, stav 35; i [KI154/17](#) i [KI05/18](#), podnosilac zahteva, *Basri Deva, Afërdita Deva i Društvo sa ograničenom odgovornošću "Barbas"*, Rešenje o neprihvatljivosti od 12. avgusta 2019. godine, stav 60).

39. Sud je takođe dosledno ponavljao da nije njegova dužnost da ponovo pregledava zaključke redovnih sudova u vezi sa činjeničnim stanjem ili primenom materijalnog prava i sam ne može da oceni činjenice koje su dovele do toga da redovni sud donese jednu umesto druge odluke. U suprotnom, Sud bi postupao kao sud "*četrtoog stepena*", što bi imalo za rezultat prekoračenje granica postavljenih u njegovoj nadležnosti (vidi, s tim u vezi, slučaj ESLJP-a, [García Ruiz protiv Španije](#), presuda od 21. januara 1999. godine, stav 28 kao i reference korišćene tu; i vidi, takođe slučajeve suda KI145/20, citirano iznad, stav 34; KI49/19, citirano iznad, stav 48; i KI154/17 i KI05/18, citirano iznad, stav 61).
40. Sud, ipak, naglašava da sudska praksa ESLJP-a i Suda takođe utvrđuju i okolnosti pod kojima treba napraviti izuzetke od ovog stava. Kao što je napred navedeno, dok redovni sudovi imaju primarni zadatak da reše probleme oko tumačenja primenljivog zakona, uloga Suda je da se uveri ili proveri da efekti ovog tumačenja budu kompatibilni sa Ustavom i EKLJP (vidi predmet ESLJP-a [Miragall Escolano i drugi protiv Španije](#), presuda od 25. maja 2000. godine, stavovi 33-39; i vidi, takođe, slučaj Suda KI154/17 i KI05/18, citiran u tekstu iznad, stav 63). U principu, takav izuzetak je povezan sa slučajevima za koje se ispostavilo da su očigledno proizvoljni, uključujući one u kojima je sud "*primenio zakon na očigledno pogrešan način*" u konkretnom predmetu i koji je mogao rezultirati "*proizvoljnim*" ili "*očigledno nerazumnim*" zaključcima za dotičnog podnosioca zahteva.
41. Što se tiče navoda podnosioca zahteva u vezi sa prijemom Presude Apelacionog suda [AA. br. 186/2021] od 18. jula 2022. godine, dana 30. avgusta 2022. godine, a ne dana 20. avgusta 2022. godine, Vrhovni sud je u osporenoj odluci naglasio sledeće:
Iz spisa predmeta proizilazi da je tužilac presudu Apelacionog suda [AA. br. 186/2022] od 18.07.2022, primio dana 20.08.2022, konstatuje se na osnovu preporučenog pisma za lično predaju, dok je zahtev za vanredno preispitivanje sudske odluke, (zabeleženo pečatom KAP br. 35276/22 - od 22.09.2022), preko Pošte, preporučeno, dostavljen u Poštu, takođe dana 22.09. 2022. godine.
Iz iznetog se dokazuje da je zahtev tužilaca - predlagača podnet nakon zakonskog roka od 30 dana, predviđenog članom 50. ZUS, te se isti odbija kao neblagovremen.
42. S tim u vezi, Sud smatra da je Vrhovni sud u osporenoj odluci odbacio kao neblagovremen zahtev podnosioca zahteva za vanredno razmatranje sudske odluke, koja se, na osnovu člana 50. Zakona br. 03/L-202 o Upravnim sporovima, treba podneti u roku od 30 (trideset) dana od dana prijema odluke protiv koje strana podnosi taj zahtev. Samim tim, Sud utvrđuje da su navodi podnosioca zahteva, uključujući i one koji se odnose na pogrešno tumačenje zakonskih odredbi, sada već razmotreni i da postupci pred Vrhovnih sudom nisu bili nepravični ili proizvoljni. (vidi *mutatis mutandis* slučaj Suda: KI199/18, sa podnosiocem zahteva *Hajriz Haxholli*, Rešenje o neprihvatljivosti od 24. septembra 2019. godine, stav 34).
43. U svetlu gore navedenog, Sud primećuje da je Vrhovni sud pojasnio da je: (i) podnosilac zahteva primio Presudu Apelacionog suda [AA. br. 186/2021] od 18. jula 2022. godine, dana 20. avgusta 2022. godine, a da je podnosilac zahteva podneo zahtev za vanredno

razmatranje sudske odluke dana 22. septembra 2022. godine, dakle, van roka od 30 (trideset) dana koji je propisan u članu 50. ZUS-a.

44. U vezi sa tvrdnjama podnosioca zahteva o pogrešnoj primeni materijalnog prava, Sud naglašava da podnosilac zahteva pored navoda o povredi člana 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP-a kao rezultat pogrešnog utvrđivanja činjeničnog stanja i pogrešne primene zakona, ne potkrepljuje u dovoljnoj meri niti argumentuje pred Sudom kako je ovo tumačenje primenjivog zakona od strane Apelacionog suda moglo da bude „očigledno pogrešno“, što je rezultiralo „proizvoljnim zaključcima“ ili „očigledno neobrazloženim“ za podnosioca zahteva ili kako postupci pred redovnim sudovima u celosti, možda nisu bili pravični ili čak proizvoljni. Pored toga, Sud ocenjuje da je Vrhovni sud uzeo u obzir sve činjenice i okolnosti slučaja, navode podnosioca zahteva i obrazložili su jasno iste (Vidi: u tom smislu, slučaj Suda [KI64/20](#), podnosilac zahteva: *Asllan Meka*, rešenje o neprihvatljivosti od 03. avgusta 2020. godine, stav 41; i [KI37/21](#) *Podnosilac zahteva Isa Tusha, Naser Tusha i Miradije Tusha*, Rešenje o neprihvatljivosti od 8. septembra 2021. godine, stav 67).
45. U liniji sa svojom konsolidovanom sudskom praksom, Sud dalje naglašava da nezadovoljstvo podnosioca zahteva rezultatom postupka pred Vrhovnim sudom ne može samo po sebi da podstakne argumentovanu tvrdnju o povredi prava na pravično i nepristrasno suđenje ili o jednakosti pred zakonom (vidi, *mutatis mutandis*, predmet [Mezotur-Tiszazugi Tarsulat protiv Mađarske](#), br. 5503/02, presuda od 26. jula 2005. godine, stav 21; i vidi, takođe slučaj [KI56/17](#), podnositeljka zahteva *Lumturije Murtezaj*, Rešenje o neprihvatljivosti, od 18. decembra 2017. godine, stav 42).
46. Stoga, Sud smatra da podnosilac zahteva ne dokazuje i ne potkrepljuje u dovoljnoj meri svoju tvrdnju da je Vrhovni Sud možda na pogrešan način primenili zakon, te se stoga njegove tvrdnje o pogrešnom tumačenju i primeni važećeg zakona kvalifikuju kao navodi koji spadaju u kategoriju „četrtog stepena“ i kao takvi odražavaju zahteve na nivou „zakonitosti“ i nisu argumentovani na nivou „ustavnosti“. Samim tim, isti su očigledno neosnovani na ustavnim osnovama, kako je to i propisano u stavu (2) pravila 34 Poslovnika o Radu.

(II) Što se tiče navoda o povredi člana 46 Ustava u vezi sa članom 1 Protokola br. 1 EKLJP-a

47. Sud podseća da podnosilac zahteva takođe naglašava da je osporena odluka doneta u suprotnosti sa pravima koja su zagarantovana u članu 46 [Zaštita imovine] ustava, kao rezultat uskraćivanja imovinskih prava za podnosioca zahteva.
48. Sud podseća da član 46. Ustava, kao i član 1. Protokola br. 1 (Zaštita imovine) EKLJP-a ne garantuje pravo na sticanje svojine (vidi, slučajeve Suda: KI201/18, podnosilac zahteva: *Selami Taraku*, rešenje o neprihvatljivosti od 1. novembra 2019. godine, stav 39; [KI83/18](#), podnosilac zahteva: *Ivica Milošević*, rešenje o neprihvatljivosti od 17. oktobra 2019. godine, stav 41, vidi i predmete ESLJP-a: [Van der Mussele protiv Belgije](#), br. 8919/80, presuda od 23. novembra 1983. godine, stav 48; i [Slivenko i drugi protiv Letonije](#), zahtev br. 73049/01, presuda od 9. oktobra 2003. godine, stav 121).
49. U tom smislu, Sud se poziva na tumačenja ESLJP-a, gde se ističe da se član 1. Protokola br. 1 (Zaštita imovine) EKLJP-a primenjuje samo na postojeću „imovinu“ osobe (vidi slučaj ESLJP-a: [Marekx protiv Belgije](#), br. 6833/74, presuda od 13. juna 1979. godine, stav 50; [Anheuser-Busch Inc. protiv Portugala](#), br. 73049/01, presuda od 11. januara 2007. godine, stav 64).

50. Podnosilac zahteva može dalje da tvrdi povredu člana 46. Ustava samo u meri u kojoj se osporene odluke odnose na njegovu „*imovinu*“; u smislu ove odredbe, „*imovina*“ može biti „*postojeća imovina*“, uključujući navode na osnovu kojih podnosilac zahteva može da tvrdi „*legitimna očekivanja*“ da dobije efektivno uživanje bilo kog prava na svojinu.
51. Međutim, prema praksi ESLJP-a, ne može se reći da postoji „*legitimno očekivanje*“ tamo gde postoji spor u vezi sa pravilnim tumačenjem i primenom domaćeg prava i kada nacionalni sudovi naknadno odbiju podneske podnosioca zahteva (vidi, predmet ESLJP-a: [*Kopecky protiv Slovačke*](#), br. 44912/98, presuda od 28. septembra 2004. godine, stav 50).
52. Međutim, Sud naglašava da uslovni zahtev koji nastaje kao rezultat neispunjenja nekog uslova ne predstavlja „*imovinu*“ u skladu sa svrhom člana 1. Protokola br. 1 EKLJP-a. Drugim rečima, ako se pravo na nešto ostvaruje samo ako je ispunjen određeni uslov, a ovaj uslov nije ispunjen, onda se pravno to pravo ne može posedovati. (vidi slučajeve: [*Kopecký protiv Slovačke*](#), citiran iznad, stav 35; [*Prince Hans-Adam II of Liechtenstein protiv Nemačke*](#), predstavka br. 42527/98, Presuda od 12. jula 2001. godine, stav 83; [*Gratzinger i Gratzingerova protiv Republike Češke*](#), predstavka br. 39794/98, Odluka od 10. jula 2002. godine, stav 69).
53. Sud, osvrćući se na tvrdnje podnosioca zahteva u vezi sa gore navedenim principima, primećuje da podnosilac zahteva nije posebno opravdao povredu prava na imovinu i da se ne poziva posebno ni na jedno od načela koja su sadržana u članu 46. Ustava, ali smatra da je to pravo povređeno usled povrede prava na pravično i nepristrasno suđenje (član 31. Ustava).
54. Međutim, prilikom ispitivanja ovih navoda u okviru člana 31. Ustava, Sud je već došao do zaključka da su ovi navodi „*nepotkrepljeni i neobrazloženi*“ i treba ih odbiti kao očigledno neosnovanim. Stoga, Sud smatra da u ovom konkretnom slučaju nije dokazano da podnosilac zahteva ima opravdan zahtev u vezi sa povredom prava na imovinu iz člana 46. Ustava.
55. Stoga, zahtev je očigledno neosnovan na ustavnim osnovama, te se proglašava neprihvatljivim, u skladu sa pravilom 34. stav (2) Poslovnika o Radu.

Zaključak

56. U zaključku, Sud utvrđuje da je zahtev podnosioca zahteva neprihvatljiv zato što njegovi navodi: I. koji se tiču povrede člana 31 Ustava u vezi sa članom 6 EKLJP-a, spadaju u kategoriju navoda „*četvrtog stepena*“ i samim tim su i očigledno neosnovani na ustavnim osnovama, kako je to i propisano u članu 113 Ustava i u pravilu 34 (2) Poslovnika o Radu; i II. koji se tiču navoda o povredi člana 46 su navodi koji su očigledno neosnovani na ustavnim osnovama kako je to i propisano u članu 113 Ustava i u pravilu 34 (2) Poslovnika o Radu; i samim tim, isti spadaju u kategoriju neprihvatljivih navoda, kako je to u pravilu 34 (2) Poslovnika o Radu.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud Republike Kosovo, u skladu sa stavom 1. i 7. člana 113 Ustava, članovima 20 i 48 Zakona i u skladu sa pravilom 34 (2) i 48 (1) (b) Poslovnika o Radu, dana 16. jula 2024. godine, jednoglasno:

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovo rešenje stranama;
- III. DA OBJAVI ovo rešenje u Službenom listu, u skladu sa stavom 4. člana 20 Zakona;
- IV. Ovo rešenje stupa na snagu danom objavljivanja u Službenom listu, u skladu sa stavom 5 člana 20 Zakona.

Sudija izvestilac

Remzije Istrefi Peci

Predsednica Ustavnog suda

Gresa Çalka-Nimani

